

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Let op recidiverende ouders!

Bruning, M.R.

Citation

Bruning, M. R. (2011). Let op recidiverende ouders!. *Tijdschrift Kindermishandeling*, 4(3), 6-8.
Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/18300>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/18300>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Let op recidiverende ouders!

Afgelopen voorjaar beviel een meisje van 12 tijdens een schoolreisje van een kind. De vader van het meisje was al eens veroordeeld voor misbruik van een andere dochter en bleek opnieuw de fout in te zijn gegaan. Mariëlle R. Bruning, hoogleraar Jeugdrecht in Leiden, trekt zich deze misstand aan en pleit voor betere preventie van 'recidive'.

We kennen de geschiedenis allemaal. Voor het Groningse meisje, haar ouders en de directe omgeving was het een complete verrassing dat ze zwanger was. Haar vader ontkende dat hij de verwekker was. Later gaf het meisje toe dat zij wel vermoedde dat ze zwanger was, maar daar niet over durfde te praten, uit angst voor de gevolgen.

Verontwaardiging

Het meisje, dat opgroeide bij haar vader, werd samen met haar baby met spoed uit huis geplaatst en in een pleeggezin opgevangen. De Raad voor de Kinderbescherming, die om een spoedmaatregel verzocht bij de kinderrechter, legde hiervoor contact met het AMK van Bureau Jeugdzorg Groningen. Uit de dossiers daar bleek dat er in 2008 'mogelijk seksueel misbruik' werd gemeld door een anonieme persoon. Het AMK had in 2008 vervolgens contact met de vader, die alles ontkende. Hij gaf aan dat de melding waarschijnlijk te maken had met een veroordeling van veertien jaar eerder, vanwege seksueel misbruik van een oudere, inmiddels meerderjarige, dochter. Afgesproken werd toen dat het meisje bij een zus van vader ging wonen, maar achteraf bleek het meisje te zijn teruggekeerd naar vader. Het AMK was hier verder niet bij betrokken, en evenmin was er vrijwillige hulpverlening voor dit gezin.

Al snel na de bevalling van het twaalfjarige meisje blijkt uit DNA-onderzoek dat haar vader de verwekker is. Wanneer eenmaal bekend is dat hij al eerder een dochter heeft misbruikt en daarvoor door de strafrechter is veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf, is de publieke verontwaardiging compleet. Hoe is het mogelijk dat deze man opnieuw een eigen kind seksueel kon misbruiken? Hoe is het mogelijk dat hij het ouderlijk gezag over het recente slachtoffer toegewezen kreeg? Waarom was dit meisje niet beschermd?

Justitiële documentatie

Dezelfde vragen kreeg de staatssecretaris van Justitie in het voorjaar van 2011 direct vanuit de Tweede Kamer voorgescheteld. Met name luidde de vraag of de Raad

voor de Kinderbescherming voortaan in gezags- en omgangsprocedures niet standaard moet controleren op eerdere veroordelingen van ouders, in het bijzonder voor zedendelicten. De Raad kan immers zelf in registers zoeken. Bij advies aan de rechter over de vraag of een ouder gezag mag uitoefenen over of omgang mag hebben met een kind, zou de Raad toch altijd kennis moeten hebben van dit soort informatie over ouders?

In elk geval lenen twee verschillende bronnen zich hiervoor. Ten eerste zouden de eigen dossiers van de Raad inzicht moeten geven in de vraag of eerdere kinderen van dezelfde ouder(s) met raadsbemoedienissen te maken hebben gehad en om welke reden dat gebeurde. Verder zou de justitiële documentatie duidelijkheid moeten verschaffen op de vraag of ouders eerder zijn veroordeeld voor zedendelicten.

Hoe is het mogelijk dat deze man opnieuw een eigen kind seksueel kon misbruiken?

Uit de reactie van de staatssecretaris op Kamervragen over dit onderwerp (27 juni 2011) blijkt dat de Raad wel de bevoegdheid heeft om onderzoek te doen naar het strafrechtelijk verleden van ouders – door raadpleging van het justitieel documentatieregister – maar dat dit niet standaard gebeurt in omgangs- en gezagskwesties, en evenmin in kinderschermingsonderzoeken. Slechts als er aanleiding voor is, zal de Raad dit register raadplegen. In lijn met het Kwaliteitskader vernietigt de Raad de eigen kinddossiers bij een leeftijd van 24 jaar van het kind. Alleen bij ontheffing van het gezag of na adoptie blijven dossiers levenslang bewaard. Op het moment dat de rechtbank het verzoek van de

vader om eenhoofdig ouderlijk gezag over zijn dochter behandelde, was het kinddossier van zijn vorige slachtoffer, zijn inmiddels meerderjarige dochter, bij de Raad reeds vernietigd. De moeder van het meisje had niet gereageerd op de oproep om bij de zitting aanwezig te zijn en kwam niet opdagen. Het meisje woonde al enige tijd bij de vader, die zweeg over zijn strafrechtelijke verleden. De Raad noch de rechtbank zag op dat moment aanleiding om nader onderzoek te verrichten. En zo is het verzoek van vader destijds, zonder raadpleging van de justitiële documentatie, toegewezen.

Blinde vlek

Een belangrijke uitkomst van het recente onderzoek van de Onderzoeksraad Voor Veiligheid, *Over de fysieke veiligheid van het kind*, is dat de veiligheid van kinderen uit 'recidivegezinnen' onvoldoende is geregeld en dat er meer aandacht moet zijn voor preventie van recidive door ouders. De bestudeerde voorvallen van kindermishandeling met fatale of bijna fatale afloop lieten meermaals zien dat al eerder een kind van dezelfde ouder of verzorger

onveilig was. De Onderzoeksraad benadrukt dat kennis over dergelijke precedents – uit strafrechtelijk onderzoek, onderzoek door de Raad of door Bureau Jeugdzorg – verloren blijkt te gaan en dus geen consequenties heeft. Ouders kunnen daardoor bij een volgend kind 'met een schone lei' beginnen, terwijl juist extra oplettendheid wenselijk is. Een van de aanbevelingen van de Onderzoeksraad is dan ook om fysieke veiligheid bij recidiverende ouders veel nadrukkelijker na te streven, door een landelijk beleid tegen recidive te ontwikkelen.

De hier besproken casus is opnieuw een voorbeeld van gebrek aan aandacht voor een recidiverende vader en het bieden van onterechte nieuwe kansen. Het maakt pijnlijk duidelijk dat eerdere incidenten van kindermishandeling door dezelfde ouder of verzorger een blinde vlek zijn in het kinderschermingsstelsel. Ter verbetering hebben we niet nog meer databases nodig, met bijvoorbeeld persoonsgegevens van zedendelinquenten, of nog meer koppelingen van bestanden. De roep van Mariëlle Dekker in het vorige nummer onderschrijf ik van harte: we hebben al meer dan genoeg databanken en gegevens voorhanden. Wel is er

bij alle professionals meer alertheid nodig voor eerdere incidenten van kindermishandeling, zodat ouders en verzorgers geen herkansing voor kindermishandeling krijgen.

Achteraf

Kansen op betere bescherming van het Groningse meisje zijn in elk geval op twee momenten blijven liggen, al is dat achteraf misschien gemakkelijk gezegd. Nadat de vader strafrechtelijk was veroordeeld vanwege seksueel misbruik van een oudere dochter, had een gezagsontnemende kindbeschermingsmaatregel (ontzetting) zeer voor de hand gelegen. Daarmee was het kinddossier van dit meisje levenslang bewaard gebleven en was het bij het verzoek van vader om het ouderlijk gezag over de jongere dochter bij de Raad aan het licht gekomen. Verder had het AMK in 2008, toen het na de anonieme melding van vader had gehoord over zijn eerdere veroordeling, de zaak niet zomaar mogen afdoen door in goed vertrouwen met hem af te spreken dat zijn dochter bij een tante ging wonen. Dit had in elk geval controle of evaluatie vereist door Bureau Jeugdzorg. Handelingen die op dat moment slechts

relatief weinig extra inspanning hadden gevergd, maar veel ellende hadden voorkomen.

De staatssecretaris heeft aangegeven dat een beleidskader in ontwikkeling is dat op dit punt tot verbetering moet leiden. De justitiële documentatie in gezags-, omgangs- en kindbeschermingszaken dient standaard te worden geraadpleegd door de Raad en de bewaartermijn van kinddossiers bij de Raad moet wellicht langer worden dan 24 jaar. Dit lijkt mij een passende reactie in de zoektocht naar betere kindveiligheid binnen het gezin. Maar laten wij daarbij vooral niet te veel leunen op die standaardprocedures, en laten wij ouders bovenal met een open maar kritische houding tegemoet treden. Professionals mogen geen genoegen meer nemen met de constatering dat een ouder of verzorger een zedendelinquent is. Zulke informatie vereist langdurig verscherpte aandacht voor de kindveiligheid. ▶

Mariëlle R. Bruning
Hoogleraar Jeugdrecht in Leiden

